

Powszechnie wiadomo, że istotnym czynnikiem wpływającym na stan zdrowia cieląt jest żywienie. Prawidłowo zbilansowana dawka pokarmowa oraz zapewnienie wysokiego poziomu dobrostanu gwarantują nie tylko wysoką zdrowotność cieląt, ale również zadowolający ich wzrost i rozwój. Po krótkim, ale niezwykle istotnym okresie pojenia siarą, kolejnymi paszami stosowanymi w żywieniu są mleko, preparaty mlekozastępcze i pasza treściwa. Pasze stałe w pierwszych tygodniach życia cielęta wykorzystują w ograniczonym stopniu. Dlatego w tym okresie tak istotną rolę odgrywają pasze płynne.

Zarówno mleko, jak i preparaty mlekozastępcze, stanowią podstawowe źródło składników pokarmowych dla cieląt. Efektywność stosowania dostępnych na rynku preparatów mlekozastępczych zależy od ich jakości, determinowanej przede wszystkim składem chemicznym i komponentowym.

Żywienie cieląt preparatami mlekozastępczymi

Preparat mlekozastępczy ma pełnić funkcję zastępczą dla mleka krowiego. Za najlepsze uznaje się te, do których produkcji zastosowano surowce mleczne, w tym tłuszcz mleczny. Jednak stosowanie obecnie tłuszczu mleka krowiego w preparatach mlekozastępczych dla cieląt nie ma uzasadnienia ze względów ekonomicznych. Wobec braku możliwości wykorzystania innych źródeł tłuszczu pochodzenia zwierzęcego (np. łój, smalec) głównym źródłem tłuszczu w preparatach mlekozastępczych dla cieląt są tłuszcze roślinne. Oleje roślinne mogą stanowić dobry zamiennik tłuszczu zwierzęcego, co zostało potwierdzone w badaniach.

Jednym z oferowanych na rynku preparatów mlekozastępczych dla cieląt jest MAT 50 od Josera. For. Adobe Stock

Najlepszym rozwiązaniem jest stosowanie tłuszczu palmowego oraz kokosowego. Wykazują one wysoką strawność w przewodzie pokarmowym cieląt. Mieszanka tłuszczu palmowego i kokosowego w proporcjach odpowiednio: 60–80% oraz 20–40% pozwala na uzyskanie składu kwasów tłuszczowych w preparacie zbliżonego do tego, jaki znajduje się w mleku krowim. W celu zwiększenia pobrania wielonienasyconych kwasów tłuszczowych przez zwierzęta w skład preparatów mlekozastępczych mogą wchodzić również niewielkie ilości tłuszczu rzepakowego, lnianego lub sojowego.

Niezależnie od źródła tłuszczu roślinnego na efektywność odchowu cieląt wpływa jego homogenizacja, pozwalająca uzyskać w przygotowanym pójle odpowiednią wielkość kuleczek tłuszczu (podobną jak w mleku krowim). Konsekwencją poszukiwania tańszych komponentów, które pozwoliłyby utrzymać właściwe parametry preparatów mlekozastępczych przy innym składzie, jest również zastępowanie białka pochodzenia zwierzęcego białkiem roślinnym.

Podział preparatów mlekozastępczych

Preparaty mlekozastępcze ze względu na skład, głównie pod kątem źródeł białka i energii, można podzielić na trzy grupy.

1. Preparaty, w których główne źródło białka stanowi mleko w proszku (pełne lub odtłuszczone), energia pochodzi z tłuszczu mlecznego lub olejów roślinnych, węglowodany z laktozy, a włókno jest na poziomie zerowym. Przeznaczone są dla najmłodszych cieląt i do wysokoefektywnego odchowu.
2. Preparaty, w których główne źródło białka stanowi serwatka w proszku (również odlaktozowana). Energia pochodzi głównie z olejów roślinnych, a węglowodany z laktozy, dekstrozy, glukozy. Włókno na bardzo niskim poziomie (do 0,1%). Przeznaczone są dla młodych cieląt.
3. Najtańsze na rynku preparaty, w których dominuje białko roślinne (pszenne, sojowe). Poziom włókna jest znacząco wyższy (kilka procent). Tego typu produkty nadają się do stosowania jedynie w drugiej fazie odchowu, powyżej 5. tygodnia życia cieląt. Cukier mleczny często jest zastępowany sacharozą lub skrobią.

Preparaty mlekozastępcze z mlekiem w proszku

Wobec postępującej intensyfikacji produkcji, wysokich potrzeb cieląt oraz oczekiwań hodowców producenci muszą wprowadzać na rynek nowoczesne, wysokojakościowe i funkcjonalne preparaty mlekozastępcze. Obecnie możliwe jest stosowanie wysokiej jakości preparatów mlekozastępczych już nawet od 2 dnia życia cieląt. Wysoka jakość komponentów użytych do ich produkcji przekłada się na bardzo dobrą przyswajalność składników pokarmowych przez organizm cielęcia.

Zarówno mleko, jak i preparaty mlekozastępcze, stanowią podstawowe źródło składników pokarmowych dla cieląt. Fot. Josera

Kluczowym elementem jest źródło białka. Cielęta poniżej 2 tygodni życia mają ograniczoną zdolność trawienia białek, które nie pochodzą z mleka (mogą powodować obniżenie przyrostów, biegunki). W związku z tym w preparacie dla najmłodszych zwierząt najkorzystniejszym źródłem białka są: pełne lub odtłuszczone mleko w proszku, serwatka w proszku lub koncentrat białek serwatkowych. W preparacie dla starszych cieląt akceptowalny jest udział białka roślinnego (np. koncentrat białka sojowego lub białko pszenicy), choć charakteryzującego się w zależności od formy i jakości niższą strawnością.

Znaczenie ma również zawartość tłuszczu stanowiącego źródło energii. Zawartość tego składnika powinna być dostosowana nie tylko do wieku, ale i systemu chowu. W celu obniżenia przyrostów dobowych (w przypadku zimnego wychowu w okresie niskich temperatur) pójło powinno charakteryzować się wyższą zawartością energii.

Poza właściwym poziomem białka (pochodzenia mlecznego) i tłuszczu oraz witamin, minerałów, dodatków funkcjonalnych (probiotyki, prebiotyki, beta-karoten i kwasy organiczne), współczesny preparat mlekozastępczy powinien cechować się również funkcjonalnością i wykazywać działanie profilaktyczne. Ważna jest jego rozpuszczalność, stabilność mikrobiologiczna oraz długotrwała homogenność pójła. Zadaniem nowoczesnych

preparatów mlekozastępczych jest wspieranie cieląt w walce z biegunką (redukcja patogenów środowiskowych w przewodzie pokarmowym) oraz w okresie rekonwalescencji.

Poznaj preparat mlekozastępczy od Josera

Jednym z oferowanych na rynku preparatów mlekozastępczych dla cieląt jest [MAT 50 firmy Josera](#). Jest to kompletny preparat mlekozastępczy dostosowany do potrzeb cieląt od drugiego dnia życia, który doskonale sprawdza się w całym okresie żywienia paszą płynną lub w odchowcie dwufazowym. Jego receptura oparta jest na łatwostrawnych komponentach zapewniających właściwą podaż substancji odżywczych, witamin i mikroelementów, co umożliwia bezproblemowe przejście z siary na preparat mlekozastępczy. Najważniejsze cechy preparatu mlekozastępczego MAT 50 to:

- białko pochodzące z odtłuszczonego mleka w proszku oraz serwatki w proszku, co gwarantuje dostarczanie pełnowartościowych białek kazeinowych i serwatkowych,
- zerowy poziom włókna zapewniający wysoką strawność i doskonałą przyswajalność składników pokarmowych,
- poziom lizyny dostosowany do potrzeb cieląt w okresie wzrostu i rozwoju,
- zawartość witamin i minerałów w pełni pokrywająca zapotrzebowanie organizmu i stymulująca budowanie naturalnej odporności w pierwszych tygodniach życia,
- podstawowy pakiet probiotyków i prebiotyków.